

Joves sense esperança

Dll, 25/02/2013 per Delegació de Pa...

[Problemàtica Viva](#)

Qui són els joves?

Generalment quan parlem de joves la majoria de persones tenim al cap la franja cronològica que oscil·la entre els 14 i els 29 anys, si més no perquè són les persones que es poden beneficiar del carnet jove de la Generalitat i els que té identificats com a tals l'Institut d'Estadística de Catalunya. Ara bé, la definició, sota criteris cronològics o temporals és insuficient i arbitrària, respon sempre a una categoria social artificial, a una convenció que ha anat variant al llarg de la història i que fins i tot podríem dir que no sempre ha existit ni tan sols actualment existeix en molts països subdesenvolupats. Des d'aquesta perspectiva podem dir que la joventut respon al període vital que va entre la infància i l'adulesa i que, com hem afirmat, pot ser extremadament variable segons els contextos socials i culturals. A molts països, per exemple, no existeix la joventut femenina. Les nenes passen de la infantesa a l'edat adulta sense passar per la joventut atès que s'emancipen i han d'assumir responsabilitats familiars i laborals (en feines de la casa i el camp) en edats tan primerenques com els 10-11 anys. Al nostre país, el que determina el final de l'etapa juvenil serien quatre factors: la independència econòmica, l'autoadministració dels recursos per al propi manteniment, l'autonomia personal en tots els plans de l'existència i finalment l'emancipació física, la constitució d'una llar pròpia. Cal tenir present que actualment aquestes condicions s'estan allargant fins a una mitjana d'edat de gairebé els 35 anys.

En termes generals podem dir que la diversitat de tipologies de persones que s'ubicarien en aquesta franja vital és enorme però també podem dir que és l'etapa vital de màxima energia, vitalitat, empenta, ganes de fer coses i d'explorar el món. Una etapa privilegiada per a la construcció d'ideals i utopies, per al compromís social, per a viure en plenitud l'esperança. Ara bé... sovint el context i les circumstàncies socials i culturals poden posar fre i limitar aquesta expansivitat.

La problemàtica. Els joves en el context social actual.

Vivim moments de grans inestabilitats i fractures socials que afecten no únicament els joves sinó tota la població en general. El projecte europeu de la modernitat ha fracassat i es respira un gran desencís per la feblesa de la democràcia, el debilitament de l'estat del benestar i de la justícia social. Les desigualtats socials augmenten a passos agegantats, assistim a la pèrdua de la classe mitjana, al totalitarisme del lliure mercat i de la tecnocràcia, a la mercantilització de l'existència, a l'augment creixent de l'atur, en fi... el món que hem construït els adults no és gens encoratjador per als nostres joves que es veuen abocats a un futur totalment incert i amenaçador. No es d'estranyar, doncs, que en l'informe de la joventut espanyola del 2010 elaborat per la Fundació Santa Maria gairebé la meitat dels joves espanyols (el 46'3%) declari la seva manca de confiança en un futur prometedor i un 62% estigui d'acord que l'actual crisi econòmica tindrà un impacte molt negatiu en el propi futur professional i personal. Davant d'aquesta situació tampoc ens ha de sorprendre que els joves, segons els estudis del sociòleg Javier Elzo, siguin presentistes i immediatistes. És a dir, viuen al dia i amb grans

dificultats per a projectar-se en el futur. Tot plegat ens podria fer pensar que els joves han perdut l'esperança, però no és ben bé així. Les reaccions i els moviments apareguts al voltant del 15M són un indicador de la insatisfacció vital dels joves però també de les seves ganes, iniciatives i il·lusions de transformar el món. La porta a l'esperança és oberta.

L'esperança dels joves

L'esperança és una virtut de futur. És la confiança que un bé es farà realitat, que es pot arribar a fer.

L'esperança és també la capacitat de somiar desperts. Sense somnis no hi ha esperança. Tota realitat ve precedida per un somni i els somnis no es fan realitat per casualitat; es fan realitat per la persistència d'aquell desig en la realitat. Per tant, darrera dels somnis hi ha sovint també llàgrimes i patiments, lluites i esforços. La situació de crisi, incertesa i fractura social que estem vivint no té per què fer minvar l'esperança, ans al contrari: és justament una oportunitat per aferrar-s'hi amb força, per fer-la créixer i des d'ella transformar la realitat.

La fe dels cristians es fonamenta en l'esperança. És a dir, en la confiança que hi ha una realitat que ens transcendeix i ens condueix a la vida plena malgrat les dificultats i les limitacions que la mateixa vida ens comporta. Els cristians creiem que la mort no té la darrera paraula, que la plenitud de l'Amor transcendeix la finitud, que com diu St. Pau, malgrat que les contrarietats ens envoltin per tot arreu, mai no quedem del tot encerclats. Aquesta plenitud d'Amor que ja podem i hem de començar a viure en aquesta vida és la que ens empeny també a transformar la realitat, a no conformar-nos amb el món tal i com és; a esperar i desitjar aquest futur últim de la plenitud de Déu per a tots els homes i dones. El somni dels cristians és la construcció del Regne de Déu, de les benaurances per a tothom. Jesús va ser-ne el primer testimoni i ara ens pertoca també als cristians adults ser testimonis i models d'esperança per a les noves generacions. Els joves, justament per les característiques que hem esmentat anteriorment (vitalitat, empenya, energia...) estan predisposats per a la vida, per a viure amb intensitat, per a engendrar, per a crear, per a esperar. Com diu Ernest Rochi, l'esperança no es fonamenta en una mancança, sinó en una plenitud. En una sobreabundància de vida que ja pressiona. S'espera per engendrar. I els joves tenen molt per a engendrar. Ens cal també als cristians transmetre'ls l'optimisme i l'alegria del missatge evangèlic. Que un altre món, més just i més humà és possible. Que la vida, malgrat les seves dificultats, val la pena de ser viscuda. Que no hi ha mai res que estigui del tot perdut. Que l'Amor pot transformar el curs de la història i de la humanitat i que ells en poden ser també el principal motor.

Cal que ens preguntem també els adults cristians fins a quin punt no limitem i condicionem l'esperança dels joves amb els nostres discursos fatalistes, catastrofistes o desanimadors, que no fan més que desacreditar-nos i allunyar-nos del missatge cristià.

Potser a molts ens convindria emmirallar-nos també en aquestes paraules que un grup de joves cristians van proclamar la nit d'aquest cap d'any en un manifest editat per cristianisme i justícia:

“De cop i volta es fa palesa la impossibilitat d’assolir molts dels projectes personals i comunitaris, si més no aquells que havíem après a somiar. Vivim amb dificultat la construcció d’un itinerari vital amb sentit, a partir d’una vocació discernida. Tot i que pot semblar que el pessimisme s’ha apoderat del nostre horitzó, NO VOLEM SER UNA GENERACIÓ PERDUDA. Tot i viure en un context en què es fa difícil assolir pau interior i lucidesa, sentim la necessitat de trobar vies d’implicació en la recuperació de certs valors i d’una visió humanitzadora del món. És més, constatem que ja s’estan donant al nostre entorn iniciatives locals, senzilles, de caràcter col·lectiu i transformadores que són anticipacions d’un futur que ha de venir. Des d’aquí volem fer una crida a l’esperança i a l’alegria. Ens sentim cridats a caminar vers nous horitzons que recuperin la fraternitat; lluitin contra el binomi individualisme/indiferència i blindin espais que tinguin cura de la persona en la seva integritat”

Cristianisme i Justícia. Suplement del Quadern núm. 182 de CJ (n. 216)-Desembre 2012

Qüestions per a reflexionar:

- 1.- Quina imatge tenim dels joves? Què podem aprendre d’ells?
- 2.- Segons el vostre parer, ¿quines serien les circumstàncies que més els dificulten viure amb esperança?
- 3.- Com els podem ajudar per afrontar el seu futur?
- 4.- Com podem fer-los arribar el missatge de l’esperança cristiana?
- 5.- Quina és la nostra esperança?

Textos bíblics:

- Mt 5, 1-16: Sermó de la muntanya.
- 2Co 4, 1-15: L’anunci de l’evangeli de Crist.
- Jn 6, 47-58: Jo sóc el pa de vida.
- Jn 11, 25-26: Jesús és la resurrecció i la vida.
- Rm 8, 18-30: Salvats en esperança.

Bibliografia:

- Benet XVI, Carta encíclica Salvats en Esperança. Claret.
- Hessel, S.; Morin, E., El camino de la esperanza. Ediciones Destino. Madrid 2012
- Castells, M., Redes de indignación y esperanza. Los movimientos sociales en la era de internet. Alianza. Barcelona 2012

Barcelona, febrer de 2013.